

Europeizacija uprave i primjena Zakona o državnim službenicima – savjetovanje

Zagreb, 9. ožujka 2006., Velika vijećnica Skupštine Grada Zagreba

Tijekom mjeseca ožujka, točnije 9. ožujka 2006., održano je savjetovanje na temu europeizacije hrvatske uprave i primjene novog Zakona o državnim službenicima (u nastavku teksta: ZDS). Organizatori skupa bili su Institut za javnu upravu, Pravni fakultet u Zagrebu i Novi informator koji je najvećim dijelom osigurao tehničku potporu cijelom događanju. Savjetovanje je održano u Velikoj vijećnici Gradske skupštine Grada Zagreba, a osnovna je svrha bila analizirati novo hrvatsko službeničko zakonodavstvo u kontekstu budućeg pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji. Poseban je naglasak stavljen na suvremene trendove glede obrazovanja i usavršavanja javnih službenika i mogućnosti hrvatskog odgovora na takve trendove. Podneseno je ukupno sedam referata, a skup je otvorio *Antun Palarić*, državni tajnik Središnjeg državnog ureda za upravu. U stručnom dijelu savjetovanja analizirane su konkretne odredbe novog ZDS-a i situacije koje se pojavljuju u njegovoj primjeni.

Prvi dio savjetovanja bio je posvećen prikazu i analizi novih rješenja koje predviđa novi ZDS kao i razradi vrlo važnih tema vezanih uz pitanje položaja upravnih službenika. Među njima su pitanja upravnog obrazovanja, upravljanja ljudskim potencijalima u javnoj upravi, prikaz i analiza položaja državnih službenika u praksi Ustavnog suda Republike Hrvatske, pitanja vezana uz položaj lokalnih službenika, prikaz iskustava rada službeničkih sudova, te zaključno, prikaz temeljnih europskih standarda glede službeničkog sustava. U drugom je dijelu naglasak bio stavljen na analizu i rješavanje brojnih pitanja s kojima se u praksi primjene novog Zakona susreću upravni službenici s državne i lokalne razine.

Među temeljnim institutima službeničkog zakonodavstva posebna je pažnja posvećena sustavu ulaska i kretanja u službi, klasifikacijskom sustavu službenika, prava i dužnosti s osnove rada u državnoj upravi, karijernim pravima službenika, odlučivanju o pravima i dužnostima, te povredama službene dužnosti. Zaključno, upućeno je na potrebu upotpunjavanja službeničkog zakonodavstva s obzirom na činjenicu da nova konstrukcija službeničkog zakonodavstva traži donošenje niza podzakonskih propisa koji trebaju urediti pitanja za koja je novi ZDS postavio temelj, a konkretnu razradu ostavio pravnim propisima nižeg ranga. Referat o ovoj temi podnijeli su *mr. sc. Zoran Pičuljan* i *Sanda Pipunić* iz Središnjeg državnog ureda za upravu.

Posebna pažnja posvećena je koncepciji ljudskih potencijala kao suvremenom pristupu koji dodatno treba razvijati unutar hrvatske javne uprave. U svojem referatu, *mr. sc. Gordana Marčetić* s Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu založila se za svojevrsnu kombinaciju klasičnog modela personalne administracije i novijeg koncepta upravljanja ljudskim potencijalima u javnoj upravi prilikom daljnjeg uređenja službeničkog sustava Republike Hrvatske. Na taj bi se način sačuvala pozitivne tekovine domaćeg sustava uz njihovu potrebnu prilagodbu i osvježanje suvremenijim koncepcijama.

Neizostavan čimbenik na putu prema europeizaciji uprave jest njezina dodatna, trajna i prijeko potrebna profesionalizacija. Na tom području moguće je uočiti nekoliko trendova kao što su uspostava cjelovitog i prohodnog sustava upravnog obrazovanja, diversifikacija upravnog obrazovanja uz istovremeno zadržavanje općenitog upravnog obrazovanja javnih menadžera, izražen praktični aspekt upravnog obrazovanja i njegova primjenjivost u praksi upravnih službenika, prilagodba suvremenim upravnim doktrinama, te snažnija pluridisciplinarnost, interdisciplinarnost i postupno približavanje upravnog obrazovanja i usavršavanja. Na spomenute je trendove razvoja upravnog obrazovanja te prikaz i analizu domaćeg sustava u svojem referatu ukazao *prof. dr. sc. Ivan Koprić* s Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.

Također, posebna je pažnja posvećena položaju državnih službenika u praksi Ustavnog suda Republike Hrvatske i usporedbi njegove prakse s praksom Europskog suda za ljudska prava. *Prof. dr. sc. Jasna Omejec*, sutkinja Ustavnog suda Republike Hrvatske, prikazala je neka od temeljnih stajališta Europskog suda za ljudska prava kao i položaj državnih službenika u pravu Europske unije. Na kraju, prikazana je praksa domaćeg Ustavnog suda i istaknuta potreba njezine prilagodbe

praksi europskih sudišta i prihvaćanja funkcionalnog kriterija u sporovima koje državni službenici pokreću protiv Republike Hrvatske s obzirom na svoj službenički status.

Položaj lokalnih službenika predmet je poprilično nejasne pravne regulacije, a još uvijek nije sustavno i cjelovito uređen u hrvatskom službeničkom zakonodavstvu. Na ta je pitanja upozorila *Greta Augustinović-Pavičić*, tajnica Gradske skupštine Grada Zagreba, u svojem izlaganju. Založila se za uređenje lokalnih službenika i razdvajanje materije koju treba urediti na jednak način za sve upravne službenike, kako na središnjoj tako i na nižim razinama javne vlasti, od specifičnih pitanja vezanih uz lokalne službenike čiju regulaciju je potrebno ostaviti autonomnom uređenju lokalnih jedinica.

Dodatan naglasak stavljen je na prikaz rada službeničkih sudova i razvoju tog instituta od njegovog uvođenja u hrvatski službenički sustav, sredinom devedesetih godina 20. stoljeća do danas. Sudionici su, kroz izlaganje *Damira Kontreca*, predsjednika Općinskog suda u Varaždinu, posebno upoznati s praksom službeničkog suda u Varaždinu. Istaknuto je da postoji opravdana potreba da se taj institut sačuva i dodatno razvije kao jedna od instancija zaštite samih službenika, s jedne, i države, s druge strane.

Zaključno izlaganje kolegice *Anamarije Muse* s Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, bilo je posvećeno europskim upravnim standardima glede službeničkog zakonodavstva. Prikazani su temeljni standardi koje zemlje kandidatkinje trebaju ispuniti u smislu službeničkog zakonodavstva kao i najnovije izvješće SIGME u kojem se ocjenjuje stanje i napredak Republike Hrvatske u vezi s reformom službeničkog zakonodavstva i daju preporuke za unaprjeđenje regulacije statusa javnih službenika.

Sve u svemu, poučno, zanimljivo i poticajno savjetovanje o službeničkom sustavu i potrebi njegove prilagodbe europskim standardima i novijim koncepcijama. Ostaje nada da je barem djelomično pridonijelo da se hrvatski službenički sustav prema svojem ustroju, profesionalnosti i drugim sličnim karakteristikama približi sustavima nekih zemalja članica Europske unije i odigra značajnu ulogu u poticanju sveukupnog razvitka Republike Hrvatske.

*Vedran Đulabić**

* Vedran Đulabić, asistent na Katedri za upravnu znanost Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu